SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXII (56) • ŠTEV. (Nº) 3 ESLOVENIA LIBRE BUENOS AIRES • 16 de enero - 16. januarja 2003

ČEZ RDEČE MORJE V DEMOKRACIJO

BRANKO ROZMAN

V volilni tekmi za mesto državnega predsednika je bilo slišati zanimivo misel, da Slovenija v mednarodnem svetu ni samo neprepoznavna, ampak da je predvsem nezaželena, ker še vedno velja za gubernijo rdečih baronov.

Res, ta naša uboga demokracija kar ne more iz plenic. Najbuje je to, da se zdi, da se ne da pri tem prav nič storiti, saj stare sile njen razvoj načrtno zavirajo. Poglejmo! Če začnemo pri takratnih razmišljanjih o osamosvojitvi, demokratizaciji Slovenije, novi ustavi in predlogih za plebiscit. Kdo je bil njih pobudnik? Dediči revolucije? Ne, ampak civilna družba, pisatelji okrog oporečniške Nove revije, idejna in politična desnica. Levica je bila proti. V te načrte je nerada privolila šele, ko je narod na plebiscitu zahteval njihovo uresničitev. In kdo si danes pripenja medalje za to? Levica seveda.

Proces menjavanja oblačil se je pridno nadaljeval. KPS se je prekrstila v socialne demokrate (demokrate!) ter zamenjala peterokrako zvezdo in rdečo barvo. Demokratične stranke so se združile v Demos. Temu se je na prvih demokratičnih volitvah posrečilo premagati dediče partije in sestaviti vlado. Odpovedal pa je, ko bi moral uresničiti lustracijo. Ko bi takrat Demos odposlal z oblasti vsaj najmočnejše stebre totalitarnega sistema, bi bilo danes v Sloveniji neprimerno več demokracije, kot je je.

Sledile so napačne poteze druga za drugo. Čez dve leti si je Demos privoščil samomor: razpustil je samega sebe, ker je šla premočna desnica levim v Demosu na živce. Začelo se je kameleonstvo. Politiki so začeli menjavati politične barve in se sprehajati iz stranke v stranko, pač po kriteriju lažjega doboda na oblast.

Potem se je zgodil Pucko. V pat poziciji med desnico in levico po volitvah je svoj krščansko-demokratski glas podaril (?) levici in s tem desnici ukradel zmago in prevzem vlade.

Na vrsto je prišla združitev SLS in SKD v enotno stranko SLS - SKD, ki pa je kmalu doživela polom. Ko so namreč volivci na referendumu izglasovali večinski volilni sistem, je vladajoča levica to ljudsko voljo pobodila. Pri tem se ji je pridružil tudi v glavnem SLS-ovski del stranke SLS-SKD. S tem je prekršil notranji dogovor združene stranke SLS-SKD.

Večina SKD je iz stranke odšla. Nastala je nova stranka, N.Si. Ko se je desnici posrečilo sestaviti vlado, se je levica odločila za frontalni napad nanjo z globalno podporo medijev in jo vrgla. Danes sedi na vseh vplivnih mestih v državi vsemogočna levica.

Enajstletna zgodba samostojne Slovenije je v luči etičnih načel ena sama tragedija. To je zgodba zakulisnih iger starih sil, nespoštovanja ustave in zakonov s strani oblasti, nenačelnega komolčarstva posameznikov in strank, velikih medijskih manipulacij, pohojenih danih besed itd. Kdor hoče v ta pritlehni prostor spet vnesti moralna načela, mora imeti nadpovprečne etične kvalitete. Tu pa tiči nevarnost, da bi se ta ali oni desni poslanec naveličal umazanih iger in se umaknil iz politike ali pa začel sklepati z levico nenačelne kravje kupčije v slogu medvojnega frontovstva.

To bi bila velika napaka in velika škoda za Slovenijo. Pa tudi nespametno bi bilo vreči puško v koruzo v času, ko se kažejo prva znamenja upanja na prihod demokracije.

Prvo ugodno znamenje je odhod predsednika Kučana v pokoj. Neka revija je njegov odhod poimenovala Upokojitev komunista. Slovenski metropolit mu ni v slovo ponovil splošnega očitka civilne družbe, da je bil predsednik samo polovice Slovencev, je pa novemu predsedniku priporočil, naj bo predsednik vseh. Eden izmed poslancev SDS je ob sladkobnem hvalisanju odhajajočega s strani levice „predlagal", da bi mu izglasovali naziv maršala. Odhajajoči sam je pa postavil piko na i s tem, da je odlikoval z državnim znakom svobode svojega najbolj zvestega svetovalca in nekdanjega „profesionalnega" udbovskega zaslševalca duhovnikov Zdenka Roterja.

Seveda bo upokojenec skušal še naprej posegati v slovenski prostor v slogu svoje stare ideologije, a ti posegi bodo veliko manj odmevni kot doslej.

Tudi nekdanjega maršala se danes spominjajo samo še borci.

Glavno ugodno znamenje pa prihaja v naš prostor od skorajšnjega vstopa Slovenije v Evropsko zvezo in Nato. To pomeni vstop v območje demokracije in varnosti, tako pred zunanjo ogroženostjo kot pred notranjo. Notranjo še vedno predstavlja načrtno vzdrževana partijska ideologija. Odšli smo iz sužnosti enoumja, v zadnjih enajstih letih se s težavo prebijamo čez rdeče morje tranzicije, letos pa začenjamo prve korake v obljubljeno deželo demokracije.

Družina, 10. januarja 2003

Umrl je Jože Pučnik

V 71. letu starosti je v noči na nedeljo 13. januarja 2003 umrl častni predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije (SDS) Jože Pučnik.

Jože Pučnik, sociolog, publicist, doktor znanosti in politik, se je rodil 9. marca 1932 v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici. Od leta 1989 do 1993 je bil predsednik SDSS, ki se je kasneje preimenovala v SDS, bil pa je tudi (od 1989-91) predsednik Demokratične opozicije Slovenije (Demos), ki je zmagala na volitvah 1990. Leta 1990 je bil kandidat Demosa na volitvah za predsednika republike, leta 1992 je bil podpredsednik vlade RS, na volitvah 1992 pa izvoljen za poslanca DZ. Leta 1997 se je umaknil iz aktivne politike.

Pučnik je leta 1958 diplomiral na ljubljanski Filozofski fakulteti (FF) iz filozofije in svetovne književnosti ter se na FF zaposlil kot asistent. Zaradi člankov v Reviji 57 je bil leta 1958 aretiran in obsojen na devet let strogega zapora, v splošni amnestiji leta 1961 se mu nato kazen zniža na sedem let. Po petih letih je bil pogojno odpuščen (1963). Vključil se je v delo pri reviji Perspektive, kjer je objavil nekaj člankov; zaradi njih so ga znova aretirali. Po dveh letih zapora je leta 1966 odšel v Nemčijo, kjer je najprej delal kot fizični delavec. Dobil je politični azil. Leta 1967 se je vpisal na Univerzo v Hamburgu (sociologija, filozofija in pedagogika) in študij končal z doktoratom (1971). Dobil je mesto docenta za sociologijo na Univerzi v Lueneburgu. Leta 1989 se je upokojil kot višji akademski svetnik.

Jože Pučnik je eden od avtorjev znamenite 57. številke Nove revije z podnaslovom Prispevki za slovenski nacionalni program, ki je izšla leta 1987. V Novi reviji (63/64) je objavil tudi članek Dvoje temeljnih zahtev, v katerem zahteva suverenost Slovenije in ustanavljanje političnih strank. Poleg več strokovnih člankov v Nemčiji in pretežno političnih v Sloveniji je objavil tudi knjigi Članki in spomini 1957-1985 ter Kultura, družba in tehnologija.

Predsednik socialdemokratske stranke Janez Janša je o Pučniku dejal, da je „simbol pokončnega moža, ki se je že v zgodnji mladosti uprl lažem okrog sebe in to kljub visoki osebni ceni, ki jo je moral plačati z najvrednejšim, kar obstaja, s svojo svobodo".

Tri možnosti za izvedbo referendumov

Predsednik državnega zbora Borut Pahor se je po posvetu z vodji poslanskih skupin in predsednikom vlade Tonetom Ropom odločil, da bo v torek, 14. januarja, sklical nadaljevanje posveta t.i. evroatlantske koordinacije, ki naj bi pripomogel k oblikovanju soglasja o načinu, po katerem bo Slovenija izvedla referenduma o vstopu v zvezo NATO in EZ.

Ta hip obstajajo tri različne možnosti: izvedba referenduma na podlagi običajnega zakona (kot so ga oblikovale pravne službe), na podlagi posebnega zakona (tak predlog je podala NSi) in na podlagi ustavnega zakona (to predlaga SDS). Na posvetu naj bi se odločili, katero od teh treh poti bi bilo najbolje izbrati, da bi lahko v nadaljevanju prišli do čim širšega soglasja.

Prvi predlog pravi, da bi bil referendum o vstopu Slovenije v zvezo NATO izpeljan najkasneje do 30. marca, in opozicije (da bi bil ta referendum zavezujoč) razrešili s sprejetjem zakona o vstopu Slovenije v zvezo NATO. Na podlagi tega bi zatem razpisali zavezujoč naknadni zakonodajni referendum.

Največja opozicijska poslanska skupina SDS se s predlogom delovne skupine ne strinja, zato je na predsednika DZ naslovila predlog za ureditev vprašanja referenduma o vključitvi v zvezo NATO z ustavnim zakonom. Podobno rešitev bi po njihovem prepričanju lahko uporabili tudi pri odločanju o vstopu v Evropsko zvezo. Kot je poudaril predsednik SDS Janez Janša, bi bilo odločanje na podlagi ustavnega zakona boljša rešitev od trenutno predlagane.

Osnutek ustavnega zakona o vključitvi Slovenije v zvezo NATO, ki so ga pripravili v poslanski skupini SDS, predvideva, da bi imeli pravico glasovanja na referendumu vsi slovenski državljani, ki bodo najkasneje na dan referenduma dopolnili 18 let.

Odločali bi o vprašanju: „Ali ste za to, da Slovenija sprejme vabilo in postane polnopravna članica zveze NATO?".

Tudi opozicijska NSi je ocenila, da osnutek besedila predloga zakona o vstopu Slovenije v zvezo NATO ni primerna podlaga za nadaljnje odločanje. Zato so v NSi pripravili predlog, ki pravi:

„Predlagamo, naj se predloženo besedilo predloga zakona nadomesti z naslednjim besedilo:

S tem zakonom se ureja vprašanje referenduma o vključitvi Slovenije v zvezo NATO.

Referendum o vključitvi Slovenije v NATO se izvede najkasneje do 30. aprila 2003.

Glasuje se o naslednjem referendumskem vprašanju:

„Ali ste za to, da Slovenija sprejme povabilo in postane polnopravna članica zveze NATO?"

Glede na naše izhodišče, da mora biti ta referendum zavezujoč, predlagamo naj strokovne službe DZ proučijo možnosti, da bi se to vprašanje razrešilo z ustavnim zakonom, saj bi se le tako izognili možnostim za naknadne potrditvene referendume oziroma veto državnega sveta."

Kučanu zmanjšali pravice

Vlada je na seji sprejela predlog zakona o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike za obravnavo v DZ. Kot je na časnikarski konferenci po seji povedala v.d. direktorja službe vlade za zakonodajo Ksenija Mihovar Globokar, so po predlogu zakona v kabinetu predsednika republike lahko zaposleni funkcionarji, o čemer odloča sam predsednik republike. Pravice predsednika republike po prenehanju funkcije pa so se po oceni vlade v sedanjem predlogu zmanjšale na tisti minimum, ki mu še zagotavlja neko kredibilnost. Med drugim te pravice zadevajo plačo, pisarno in varovanje.

Nekdanji predsednik republike, dokler se ne zaposli, vendar največ do izpolnitve pogojev za upokojitev, ima pravico do mesečnega prejemka v višini 80 odstotkov plače predsednika republike.

Nadalje ima največ eno leto pravico do varovanja objekta, v katerem prebiva. Največ pet let ima pravico do pisarniškega prostora, svetovalca in delavca, ki opravlja administrativne in tehnične naloge, ter do uporabe službenega vozila z voznikom, ki opravlja tudi naloge osebnega varovanja. Bonitete soproge nekdanjega predsednika republike so v tem predlogu zakona črtane.

Nacionalna in univerzitetna knjižnica Ljubljana

GLEJ...

B. FINK TRIUMFIRA 2

RAZSTAVA PLEČNIKA 2

OTROŠKI ZBOR ZS 4

POROČILA IZ SAN MARTINA IN SAN JUSTA 3

DESETI BRAT V BARILOČAH, CARAPACHAYU IN LANUSU 4

BERNARDA FINK TRIUMFIRA V EVROPI

Argentinska mezzosopernistka, slavljena v Berlinu, o svojih mnogih načrtih za letos. Finkova bo pela julija v Colonu za Festivales Musicales

Pod tem naslovom je najboljši buenosaireški jutranjik ***La Nación*** *objavil dne 9. januarja skoraj čez celo veliko stran pogovor, ki ga je imela dopisnica lista v Berlinu Cecilia Scalini z našo rojakinjo. Ob pogovoru je priobčena velika slika pevke, obenem pa je priobčen še drugi članek, kjer Bernarda Fink govori o svojih načrtih za letošnje leto v Buenos Airesu.*

Veseli smo velike pozornosti, ki jo v Argentini posvečajo naši sedaj že uveljavljeni mednarodni pevki, in iz obeh člankov zajemamo nekaj Bernardinih odgovorov na vprašanja.

„V Berlinu sem že velikokrat pela, a dosedaj še nikoli v Filharmoniji. Sedaj prvič. Zame je velika čast, da je Harnoncourt posebej prosil, da bi jaz pela na teh koncertih," je pripovedovala Bernarda Fink po vaji Beethovnove Missa Solemnis, kjer je pela kot solistka pod taktirko Nikolausa Harnoncourta. Po koncertih pa ima namen posneti opero „Griselda" Alessandra Scarlatija, ki jo dirigira Belgijec Rene Jacobs.

„Rene Jakobs mi je odprl svet klasične glasbe. V Buenos Airesu ni bila posebno važna in jaz je nisem poznala. Ko me je prvič slišal pred 13 leti, mu je bilo moje petje všeč in sem tako izvedla prvi posnetek z njim. Od tedaj redno sodelujeva. Drugo veliko srečanje je bilo z Nikolausom Harncourtom, ki je edinstven v dimenziji duhovne glasbe. Nisem srečala veliko dirigentov, ki bi tako razumeli besedilo maše. Pride iz njegove notranjosti in to zna prenesti naprej."

V katerih načrtih sedaj deluješ?

„Zelo sem vesela, ker me je Harmoni Mundi povabila, da pri njej posnamem več zgoščenk kot solistka (moja zadnja plošča s Shumannovimi liederji je bila v Evropi odlično sprejeta). Imam nove načrte, da bova z bratom Markom (bas-baritonom) pela argentinsko glasbo ob spremljavi pianista. Čakam na to Misso Solemnis z dunajsko Opero in direktorjem Franzom Wieserjem Möstom. Imam koncert s Harnoncourtom na Dunaju in recital v Koncertgebouwu v Amsterdamu z Rogerom Vignolesem. Potem pa Berliozov „Fausto" z Gardinerjem na obisku v Franciji."

Kakšne težave si čutila, ko si odšla iz države?

„Najprej ima človek veliko glavobola ob priučitvi novih jezikov in popolnoma novega načina življenja. A jaz sem sprejela, da plačam to ceno, domotožje, biti daleč od družine in prijateljev, ker ljubim glasbo preveč, da bi jo pustila. Nisem imela denarnega pomanjkanja, ker sem takoj pričela s koncerti, poleg tega sem bila sama, brez svoje družine. Imela sem srečo. Čeprav sem se naučila vsega, kar je treba vedeti, se zunaj nihče ne počuti doma niti ni med svojimi. A v svetu glasbe ni diskriminacije, če je umetnik sposoben, narodnost ni važna. Vsi so sprejeti. Tudi druga prednost glasbe, nikoli nisem bila odrinjena kot ženska. Imam prijateljice, ki vedo, da je moški vedno privilegiran. A v svetu glasbe vlada enakopravnost."

Kaj čutiš ob procesu emigracije, ki ga sedaj ima Argentina?

„Ko nekdo odhaja, mora priznati, kaj vse mu je dala dežela. Visoke inteligence, ki odhajajo iz Argentine, ne morejo zanikati, da so se formirali v naši državi, in da če imajo zunaj uspeh, je to zaradi dobre formacije, ki jim jo je dala Argentina. Zanikanje tega je zanikanje samega sebe."

Pela si opere, liede, simfonije in cerkveno glasbo: s katero se najbolj identificiraš?

„Gotovo s cerkveno glasbo. Všeč mi je peti Bachove kantate z Mariom Videlo v Buenos Airesu, ker je bil to moj skok kot solistka. In me še vedno spremlja privlačnost raznih maš, oratorijev ali kantat, ob petju drugih pesmi. Pojem bolj malo oper, ker jih je praktično zelo težko uskladiti z družinskim življenjem in jaz nisem pripravljena zaradi tega prebiti dva meseca izven doma. Morala bi žrtvovati preveč in tega danes nisem pripravljena."

Imaš v načrtu kako predstavitev v Buenos Airesu prihodnjo sezono?

„Če Bog da, se vrnem julija. Z Mariom Videlo, ki me redno vabi, bomo predstavili Bachovo Trpljenje po sv. Mateju, v Colonu in za Festivales Musicales."

Kako vidiš ta teater od zunaj in kaj misliš o debati o programaciji?

„Bila sem učenka profesorjev, ki so sanjali o boljših časih. Bojim se, da se v teh časih ta tradicija izgublja, če se ne motim. Prej je bilo važno imeti stik z Evropo, kajti v operi je srčika tamkaj. Glede programacije pa mislim, da je v redu, če se od časa do časa postavi kako ljudsko predstavo, zakaj ne? Ni treba v glasbi sakralizirati. Kar pa se mi zdi nesprejemljivo, je začeti uporabljati teater za kake zabave, da ga lahko najameš in v njem prirediš karkoli, in kar je najhuje, da stvari škodujejo lirični sezoni. Posebej če pomislimo, da je Colon edini teater v Argentini s stalnim in določenim programom. Izgubiti to bi bila usodna napaka za državo".

RAZSTAVA O JOŽETU PLEČNIKU V BARILOČAH

V Bariločah so odprli razstavo slovenskega velikega arhitekta Jožeta Plečnika (1872 - 1957), ki jo predstavilo Slovensko planinsko društvo v dvorani Chonek v Centro Civico in bo odprta do 31. januarja.

V spremni besedi je Rodolfo Garcia precej natančno podal življenje in dela tega najboljšega slovenskega predstavnika moderne arhitekture.

Slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika so pričeli odkrivati v osemdesetih in devetdesetih letih 20. stoletja. To ponovno odkritje Plečnikovega dela je bilo res prava senzacija za Evropo in svet. Ta razstava v Bariločah ima vso podporo Ministrstva za kulturo republike Slovenije in se vrši v Bariločah po zaslugi Museo de la Patagonia, katerega voditeljica Cecilia Girgenti je bila prisotna pri otvoritvi, kakor tudi veliko povabljenih in občinstva.

Edinstveni umetnik svetovnega slovesa Jože Plečnik je posatal osrednja osebnost arhitekturnega gibanja, ki je nastalo za stvaritelji modernizma La Corbusierom in Frankom Lloyd Wrightom. V zadnjih časih se je spremenila perspektiva, s katere se gleda na arhitekturo, prenos zgodovinskih vrednot, kakor tudi način približanja. Proces priznanja in ocenitve Plečnikovega dela se je raztezal od Dunaja, preko Ljubljane do Prage, in se je popolnoma spremenil od razstave leta 1986 v Centru Pompidou v Parizu, s sodelovanjem mesta Ljubljane in države Slovenije.

V inozemstvu se danes priznava ne samo izredna vrednost njegovih del, ampak tudi izredna originalnost in vnašanje vanje zgodovinskih momentov, deželnih in celo lokalnih, ki jih je integriral v svoje kreacije v podobi majhnih detaljev, ki jih je vnesel tako v spomenike kakor v arhitektonske stvaritve in urbanistične zasnove. Teoretiki trdijo, da arhitekturna zasnova mesta Ljubljane med obema vojnama nosi jasen podpis mojstra Plečnika. Po drugi strani pa arhitekti in sodobni ustavarjalci postavljajo njegovo podobo na zastavo postmodernizma.

Jože Plečnik se je rodil 23. januarja 1872 v Ljubljani. Po osnovni šoli je študiral na tehnični šoli v Gradcu, kjer je postal načrtovalec pohištva. Leta 1895 je vstopil na Umetnostno akademijo na Dunaju v oddelek za arhitekturo, kjer je leta 1890 diplomiral z najboljšim povprečjem pri Ottu Wagnerju. S t.im. rimsko štipendijo je

Nad. na 6. str.

Cerkev Srca Jezusovega v Pragi

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Včasih se v nekaj minutah spremeni celotna panorama. Tako se je zgodilo pretekli teden. Ko smo tiskali naš list, se je buenosaireški guverner Solá bližal predsedniški kandidaturi. Ko so ga bralci imeli v rokah, je Duhalde izbral Kirchnerja za vladnega kandidata.

Imamo moža. Kaj je predsednika nagnilo, da se je končno odločil za guvernerja province Santa Cruz nam ni popolnoma jasno. Njegova tragedija je bila, da je namesto „najboljšega" moral izbrati „najmanj slabega". Potem ko se je vdal usodi in opustil misel na Reutemanna, je nihal z leve na desno. Nobeden mu ni bil dovolj vreden, nihče po volji za spopad z Menemom. Potem ko se je De la Sota vdal njegovemu prigovarjanju in se vrgel v kandidatsko tekmo, ga je sam zapustil, ko je videl, da nima dovolj odziva med volilci. S Kirchnerjem je že večkrat govoril in razni opazovalci so opozarjali na možnost, da ga bo končno izbral, a večina je dvomila. Sedaj je kocka padla: polemični Nestor Kirchner je Duhaldejev kandidat.

Renovacija. Beseda „renovación (slovar jo prevede kot „obnova") je že klasična v argentinski politiki. Kadar se v kaki stranki ali gibanju skuša pokazati neka težnja po drugačnosti, si takoj nada to oznako. V letih 80 so jo pretežno uporabljali v peronizmu, a je ostalo le pri besedi. Sedaj jo je oživel Duhalde, ki govori o „prostoru renovacije" v peronizmu, v katerem želi zbrati vse, kar more za boj proti Menemu. Konkretno pa naj bi ta težnja po obnovi prišla do izraza v novih, drugačnih kandidatih, ki naj vodijo državo v prihodnji ustavni dobi. Skoraj odveč je, da izrazimo svoje sumnje o gatopardizmu, kar pomeni, da spremenimo nekaj figur z namenom, da vse ostane pri starem.

Odpor na farmi. Tudi ni jasno, ali se je Duhalde zavedal, v kakšno pustolovščino se podaja. V soglasju z argentinsko frazo „bolj papeški kot papež sam", se je ultraduhaldizem uprl. Kirchner je namreč vsa zadnja leta vodil zelo samostojno politiko. Upiral se je Menemu, a svojeglavo nastopal tudi proti Duhaldeju. Duhaldisti sami so še vedno upali, da se bo predsednik odločil za svojo „ponovno" kandidaturo in v ta namen pripravljali razne variante, od javnih nastopov do neke vrste plebiscita. Ko so končno spoznali, da iz te moke ne bo kruha, so bili prepričani, da bo kandidat vsaj nekdo iz buenosaireške province. Od tu ideja in nastopa v prid governerja Solá. Ko pa je uradno zazvenelo Kirchnerjevo ime, se je istočasno začel odpor.

Krotilec zveri. Duhalde ima sedaj pred sabo težko delo. Najprej mora ukrotiti odpor v lastnih vrstah provincijskega peronizma; potem mora pridobiti za idejo „renovacije" veljake v notranjosti države (Reutemann je tiho, Puerta in Busti sta odločno proti), in v tok pritegniti tudi neperonistične skupine. Le tako mu lahko uspe ofenziva na glavni fronti: na volitvah s to formulo premagati Menema. Od vseh bo verjetno odločilen poseg v provincijski peronizem. Veliko mogočnih županov dvomi o stvarnosti ideje in izbranega moža in se na skrivaj ozira proti Menemu. Del duhaldizma zahteva, naj bo vsaj kandidat za podpredsednika reprezentativna krajevna figura. A predsednikova žena Chiche je že zavrnila ponudbo in Solá raje ponovno kandidira za guvernerja. Kaj pa mogočni Mércuri? Ali pa sanhuški župan Balestrini? Vsa vrata so še odprta.

Usoda peronizma. Marsikateri politični opazovalec meni, da se nahajamo pred usodnimi odločitvami v peronizmu. Možno je, da se bo prvič v strankarski zgodovini peronizem jasno cepil. Duhalde napenja vse sile, da bi do notranjih volitev ne prišlo; kandidate naj določil konvencija (kongres) stranke. Razumljivo je, da menemizem tega ne bo sprejel in bo skušal izpeljati vzporedne notranje volitve, ali pa da Svet stranke (še vedno pod kontrolo Menema) imenuje lastne kandidate. Rodríguez Saá je pa že stalno napovedoval, da bo nastopil z lastno strukturo izven stranke. Tako bi na volitvah nastopili kar trije peronistični kandidati.

Vse za zmago. V namen bolj gotove zmage skuša Duhalde, da bi se v provinci Buenos Aires istočasno volilo predsednika in guvernerja. A to drugo predpostavlja spremembo provincijskega volilnega zakona. Za to spremembo potrebuje dve tretjini glasov, ki jih pa nima. Nujen je sporazum z radikalizmom. Alfonsín in Moreau sta že ostro odrekla vsako debato. Kaj pa Storani, ki je podpiral Terragna? V radikalizmu se namreč polemika nadaljuje, nihče ne ve, kdo je zmagal na notranjih volitvah. Večina vodstva je odstopila (vključno predsednik stranke Angel Rozas). Bi se polovica stranke vdala Duhaldeju in mu pomagala pri njegovi potezi?

Potrebna reforma. Medtem ko je socializem proglasil svojega kandidata (Alfredo Bravo) in vsi kandidati gledajo na razne predvolilne ankete (ena izmed njih kaže, da ima Kirchner 15,8%, Carrió 12,8%, Saá 12,3, Menem 9,8% in López Murphy 7,4%), je predsednik komisije za socialno pastoralo pri škofovski konferenci, mons. Giaquita izjavil, da „brez moralne reforma si ne moremo kaj dosti obetati od volitev".

SLOVENCI V ARGENTINI

SAN MARTIN

Odprimo srca Gospodu

„Rodila je sina, prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker zanju ni bilo prostora v prenočišču."

Slovenski pevski zbor San Martín in Otroško mladinski zbor sta božjemu Detetu naredila prostor v svojih srcih in ga 22. decembra ob 20.30. uri zazibala z božičnimi spevi.

V zatemnjeni kapeli kolegija Srca Jezusovega je izstopal osvetljen kip Marije, ki je z odprtimi rokami čakala in sprejemala udeležence. Vabilu so se odzvali slovenski rojaki iz okraja in bratskih Domov pa tudi številni argentinski poslušalci, ki radi prisluhnejo božičnim melodijam.

Ave Maris Stella (E. Grieg) je zazvenelo s kora v pozdrav Njej, ki je brez omahovanja sprejela božjo voljo in postala božja Mati. „Odprimo srca Gospodu" je tudi nas pozvala! Za trenutek smo se odtrgali prenapeti ihti vsakdanjega življenja in se ob poslušanju skušali poglobiti v skrivnost božične noči. V sedemnajstih pesmih se je zrcalilo občutje najglobljih čustev, preko besedila in melodije se je tkala vez s Prihajajočim.

Pevke in pevci obeh zborov in manjša skupina so nam čustveno in glasbeno dovršeno podali sledeče, povsem raznolike skladbe: Choral (J. S. Bach), Poslan z nebes je angel (M. Železnik), Hitite, kristjani (neznani avtor iz XVIII. stol.), Presveta noč (A. Jobst), Pastirci iz spanja vstanite nocoj (L. Cvek), Otrok v božični noči (A. Vodopivec), Noche anunciada (A. Ramírez), Glej, povsod sneg bel leži (J. Gross), Ay, para Navidad (argentinska narodna), Pri jaslicah (M. Tomc), Qué le daremos (argentinska narodna), The first Nowell (M. S.), Villancico (A. Risso), Spi, Dete božje (Hribar-Fabiani), Canción del tamborilero, Happy Christmas (J. Lennon - Y. Ono) in Sveta noč (F. Gruber). Pevci so se v vsako pesem vživeli in jo podali na svojstven način, z dobro pevsko tehniko. Prepletali so se ubrani ženski, moški in otroški glasovi, posegel je kak solist, oglasila so se razna glasbila: orgle, kitare, boben, flavte. Kaj bolj polepša božič ob jaslicah kot mila pesem?

Na desni strani kapele je stal prazen hlev in čakal na sv. Družino. Ob pesmih in primernem besedilu za razmišljanje se je odvijal prizor živih jaslic. Sv. Družina, angeli, pastirji so dopolnili božično sliko, tako kot so jo v vseh časih skušali ujeti na platna razni umetniki.

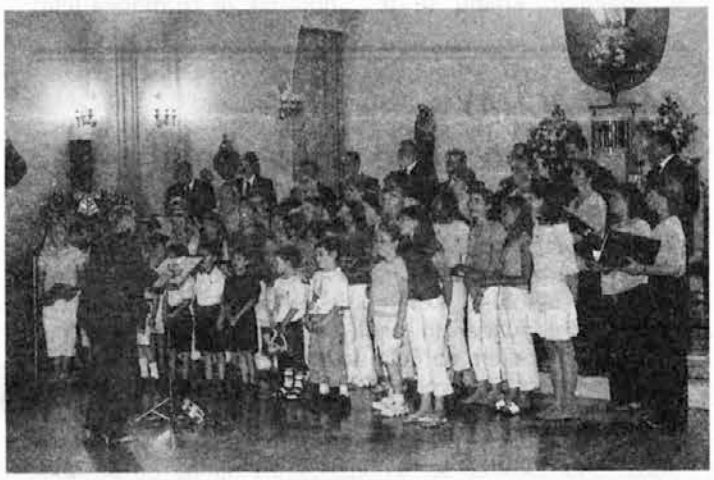

Poročilo o božičnem koncertu bi bilo nepopolno, če ne bi omenili vseh, ki so ga pripravili.

Spored si je zamislila in izvedla pevovodkinja prof. Lučka Marinček Kastelic. O njej je v knjigi Letopis slovenskega glasbenega življenja v Argentini na strani 182 zapisano: „Lučka ima velik talent in neko lastno dovzetnost za glasbo". Ta talent je z vztrajnim delom in študijem pomnožila v prid zbora. Pri dirigiranju je sproščena in uživa pri vsakem glasbenem udejstvovanju. Naše čestitke in dobre želje pri bodočem delu!

Pevski zbor je dobro zasedan v vseh glasovih in z vsakim nastopom preseneča publiko. Pridno hodijo na vaje SOPRANI: Irena Petkovšek, Veronika Petkovšek, Mimi Marinček, Marija Petkovšek, Silvija Tašner, Ivanka Corn, Marjeta Mavrič in Marjeta Žagar; ALTI: Mara Filipič, Magdalena Belec, Marta Škulj, Ani Korošec in Metka Kahne; TENORJI: Janez Filipič (solist pri pesmi Noche anunciada), Aleš Mavrič, Marko Škulj, Jože Skale in Lojze Tašner; BASI: Lado Petkovšek, Gabriel Petkovšek, Tone Podržaj in Andrej Rezelj (solist).

OTROŠKO-MLADINSKI ZBOR se je publiki takoj prikupil in ljubko odpel več pesmi. Pri njem sodelujejo: Marta Belec, Štefi Leber, Nadja Žerovnik, Zofija Kastelic, Saši Luna Praprotnik, Saši in Mikaela Podržaj, Evgenija Santana Smersu, Erika Šenk, Niko in Martin Žagar, Jani, Matija in Jožko Filipič in pa korajžni solisti: Lucijana in Sonja Dimnik, Mirian Šenk, Zofija Žerovnik, Julija Kastelic, Kati Podržaj, Kamila Santana, Natalija in Pavel Jerman.

Sonja Petkovšek in Viktor Leber sta umirjeno povezovala pesmi z razmišljanji. Na kitari sta igrala Marjan Boltežar in Tomaž Kastelic. Žive jaslice je skrbno pripravila Monika Filipič, povezavo napisal Janez Filipič, scenski prostor uredila Toni Kastelic in Jože Skale.

Poseben odstavek pa zasluži prof. Anka Savelli Gaser, ki je celoten koncert spremljala na orgle. Veliko smo o njenem delu brali v poročilih tega lista, veliko je o njej napisano v prej omenjeni knjigi. Prvič zasledimo njeno ime na strani 86: „(...) na klavirju pa je pevčke dobro in vestno spremljala Anka Savellijeva" (pri igri Kresniček, leta 1958). Glede prve ocene bi danes dodali, da je z leti dosegla presežno stopnjo, drugemu prislovu bi pa sledil še dolg seznam besed pohvale in zahvale.

Ob koncu koncerta se je dirigentka zahvalila sestram kolegija za gostoljubnost in naklonjenost, kakor tudi voditeljici šole. Posebno zahvalo in šopek rož pa je namenila svoji mami, Mimi Marinčkovi, ki že več kot petdeset let poje v zboru kot priznana sopranistka in solistka.

K božičnemu vzdušju je doprinesla tudi razstava ročnih del (sveče, leseni okraski), katero so si obiskovalci ogledali pred koncertom in po njem.

„Ves večer je bila lepa izrazita slovenska počastitev božičnega časa. Prepričani smo, da bodo odslej sledile še druge. Občinstvo je nagradilo izvajalce z odobravanjem in hvaležnostjo." beremo v Letopisu v poročilu o božičnem koncertu, ki ga je pripravil SPZ iz San Martina v nedeljo 15. januarja 1950. Zgodovina zbora se ponavlja. Ponavljajo se koncerti, ki opevajo tisto enkratno, neponovljivo, presveto, blaženo noč.

VB

Božično jutro v San Justu

Jezusovo rojstvo je začetek nove zgodovine odrešenja. Božično jutro se je v San Justu pričelo s slovesno mašo, katero je daroval naš dušni pastir Tone Bidovec, prepeval pa je Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan-Vombergar.

Rojaki iz okraja smo si prisrčno voščili blagoslovljene in polne upanja vesele praznike in se zbrali v dvorani Našega doma, kjer smo prisostvovali božični predstavi svetega večera, takšnega, kakršnega so doživljali naši predniki v Sloveniji.

Na začetku akademije so izrazili svoja božična voščila: predsednica Našega doma Mici Malavašič-Casullo, župnik Tone Bidovec, v imenu mladine Andrejka Puntar, Tone Malovrh, predsednik šolskega odbora, v imenu Zveze mater in žena Nežka Lovšin-Kržišnik ter Stane Mustar v imenu upokojencev.

Odprl se je zastor in mogočna scena, delo mojstra Toneta Oblaka, nas je popeljala v središče jasli in v slovensko hišo, kjer je družina bila zbrana na sveti večer, v pričakovanju Novorojenega Deteta.

Toplo je bilo vsem pri srcu ob božičnih melodijah otroškega zbora Balantičeve šole, pod vodstvom Marije Krajnik Štrubelj in Kristine Skvarča Šenk. K jaslim so prihajali pastirji, da bi počastili božje Dete in se mu poklonili. Vsi smo jih spremljali z odprtim srcem, saj so k temu pripomogle čudovite poezije recitatorjev ter prelepe božične pesmi, katere so izvajali pevci našega MPZ. Režija je bila pod vodstvom Blaža Mikliča, luči in zvoki pa v oskrbi Marka Štrublja, Pavla Erjavca in Pavla Modica.

Po akademiji smo se ob pogrnjenih mizah udeležili božičnega zajtrka v družbi domačih in prijateljev.

Erika Poglajen

SAN JUSTO

Poročamo vam o Naši domačiji

V letu, ko obhajamo 30-letnico obstoja Naše domačije, smo izbrali geslo: „S prijatelji v naravi!". Naša želja je, da bi se nas čim več zbiralo in bi tako preživeli prijetne poletne dni.

Ob sobotah in nedeljah vam nudimo najrazličnejša razvedrila, primerna raznim starostim in željam. Rekreacijo koordinira prof. Jure Urbančič skupaj s prof. Andrejo Lipušček Bonino, Evgenijo Tomaževič in Nadjo Kržišnik Samsa.

Med tednom deluje že znana in priznana kolonija Sonček, katero vodita profesorja Karel Groznik in Mirjam Mehle Javoršek. Otroci se od ponedeljka do petka zabavajo, igrajo, plavajo in naužijejo sonca ter prijetnega naravnega ozračja; kmalu bodo zanje priredili tudi taborjenje s kresom in raznimi dejavnostmi.

V nedeljo, 29. decembra 2002 smo, kljub deževnemu vremenu, organizirali turnir odbojke v parih na travi. Plakat, razobešen za igriščem, ter barvaste zastavice so vabile navdušene navijače, da si od blizu ogledajo tekme. Sponzorji (7up, Buquebus, Quilmes, Taller 4, Sinteplast, Mikasa so darovali majice za prvo, drugo in tretje mesto) so tudi pripomogli in obogatili prostor, kjer se je odigraval turnir. Vpisalo se je 10 parov, ki so skozi ves dan tekmovali, skakali, zabijali, branili... Po končani zanimivi finali (21-14) je sledila razdelitev pokalov. Izid pa je bil sledeči: 1. mesto sta osvojila Gabrijel Urbančič in Pavel Urbančič, 2. mesto Adrijan Gaser in Ivan Klemenčič, na tretjem mestu pa sta bila Pavel Modic ter Matjaž Štrubelj. Vsi športniki pa so s svojo prisotnostjo in sodelovanjem obogatili uspeh te športne dejavnosti.

Isti dan proti večeru je prišel na Našo domačijo Alberto Daisen, ki je s petjem in igranjem na harmoniko ustvaril zanimivo domače vzdušje, v katerem smo po mili volji plesali in peli, tudi nekatere domače slovenske pesmi. Ves dan je deževalo, a to nas ni motilo, ker smo v lepi družbi preživeli nedeljo.

V soboto, 4. januarja 2003 pa nam je dobri Bog podaril izvrstno sončno vreme. Kopali smo se, sončili ter uživali lepo naravo, ki obdaja ta prostor. Otroci so imeli priložnost za plezanje po mostovih, igranje v vodi, risanje in barvanje ter tekmovanje z drugimi. Starejši so imeli možnost igranja odbojke ali nogometa, gospe in dekleta pa so urila svoja telesa v vodi z aquagym.

Tako smo v veseli družbi pričakali „Magični večer". Na travi med hišo in bazenom so bile razporejene mize, ki jih je krasil božični motiv. Počasi se je znočilo in gostje so zasedali prostore. Ko je bila že noč in je bilo ozračje najbolj primerno, so strežniki prinesli pizze, da smo si napolnili želodce z okusnimi jedili ob družbi in pričakali skupino „Malinche". To je skupina štirih muzikantov in pevke, ki nastopa po raznih krajih in igra ter prepeva zelo različne moderne skladbe, primerne za ples, zato nam ni preostalo drugega, kot to, da se zavrtimo.

Na odbojkarskem dvorišču se je naenkrat pokazala blesteča luč, spuščanje raket je zanimanje prišlecev povabilo na ogled prihoda Svetih Treh kraljev. Gašper, Miha in Boltežar so mogočno stopali proti nam, prinašali darove in nas prav prisrčno pozdravili. Občudovali so prelep zemeljski raj, kamor so prispeli, zavidali so nam, ker se imamo tako prijetno na tem kraju in nam obljubili, da bodo prihodnje počitnice preživeli tu med nami. Pred odhodom so nam še želeli, da bi leto začeli in končali s kupom dobrih in srečnih uspehov.

Glede vremena pa so še omenili, da bodo na kak način poskusili urediti tako, da nam sonca ne bo prehitro zmanjkalo.

Izkoristi tudi ti garancijo sv. Treh kraljev glede vremena. Na programu imamo tudi turnir „Nogomet 5" (12.1.), odbojka za žene in dekleta (19.1.), družinsko taborjenje (18 in 19.1.), turnir odbojke v troje na travi za fante in može (25 in 26.1.), plesne vaje (salsa - rock and roll), nastop pevskih skupin in še in še...

Konec tedna pa je vsakemu na razpolago zelo prijetno okrašen prostor, v katerem lahko kvartaš, igraš pool, se zabavaš z metegolom, ali pa kaj hladnega zaužiješ; lahko tudi pokusiš odlične poletne torte in spiješ kavico v lepi družbi. Vse to vam nudi mladina Našega doma, ki zelo gostoljubno sprejme in postreže vsakomur.

Pridi tudi ti s prijatelji v naravo!

M. Z. U.

NOVE AVTOCESTE

Letos bodo v Sloveniji zgradili in prometu predali 22,1 kilometra novih avtocest (lani 18,9 km). Po navedbah Družbe za avtoceste (DARS) bodo prvo novo avtocesto v tem letu odprli oktobra, in sicer šestkilometrski odsek Blagovica-Kompolje na smeri med Celjem in Ljubljano. Novembra bodo za promet odprli del prekmurskega avtocestnega kraka med Beltinci in Vučjo vasjo v dolžini sedem kilometrov, konec leta pa prideta na vrsto še 4,8-km odsek Bič-Korenitka na dolenjskem avtocestnem kraku in 4,3 km avtoceste Podtabor-Naklo na gorenjskem kraku.

Oktet Deseti brat v Bariločah

V petek 3. januarja se je predstavil bariloški širši (glasbeni) publiki slovenski Oktet Deseti brat. Le-ta koncert je imel, poleg glasbenega odličnega nivoja, tudi važnost, ker je (predvsem) argentinskemu občinstvu predstavil svojevrstno glasbeno pevsko zasedbo, in tudi, ker je vseboval zelo mikav repertoar. Malo po poldeseti uri zvečer je pristopilo osem mož, po dva za vsak glas.

Oktet Deseti brat nas je popeljal najprej po „glasbeni Sloveniji", ko so Po jezeru (Miroslav Vilhar); Juhe, pojdamo v Škofce (Pavel Kernjak); in Mlatiči (Kamilo Mašek, češkega porekla, a je dolga leta deloval v Sloveniji); Pesem od rojstva (Luka Kramolc), Potrkan ples (Josip Pavčič). Vsak komad nam je prinesel nov pogled na slovensko pesem in kulturo. Naj samo pokažem paralelo med „slovenko" in „argentinsko" polko: obe imata isti popularni izvor, in obe imata tudi dva različna ritma: poskočnega najprej, in bolj počasnega zatem. Krstna izvedba skladatelja (in tudi avtorja besedila?) Albina Kranjca „Teharska legija" ima važnost (predvsem) zaradi tega, ker je bil avtor rojen v Sloveniji, kar nam da doumeti, da je tudi v nekaterih slojih slovenske skupnosti prislo do resnega študija slovenske zgodovine štiridesetih let dvajstega stoletja. Da je Oktet predstavil to delo prav v Argentini priča, da je za pevskega vodjo in za člane okteta važno, da se o domobrancih vse kaj drugega govori, kakor se je do sedaj. Ko zgodovinski revizionizem preide v kulturo, ga ne bo mogel noben več izbrisati.

V drugem delu je Oktet Deseti brat predstavili najprej pet harmonizacij Marka Bajuka, in sicer: Je pa davi slanca pala, Svarilo, Goreči ogenj, Bleda luna, in Smukova. Da je Oktet izbral toliko komadov v Argentini umrlega glasbenika, zopet priča da v Sloveniji želijo resnično poznati argentinsko emigracijo.

Za tem pa je prišel na vrsto „sakralen" del koncerta. Mislim, da začetek ne bi mogel biti bolje izbran: osemglasni zbor „ad equales" slovenskega skladatelja Iacobusa Gallusa „O magnum mysterium". Naš največji ranesančni skladatelj je ljubil večzborje. Nad tretjino njegovih del je za več kakor en zbor. Oktet nam je predstavil komad, kjer en zbor odgovarja drugemu. Za tem smo poslušali delo pevskega vodje okteta Jožeta Koresa „Prečudna je nocojšnja noč", sledili so se: pa Glej zvezdice božje in So spali pastirji (Janez Močnik), ter neznanega avtorja Blešče se zvezdice nocoj. Kot zadnjo točko programa so nam podali tudi vse tri kitice najbolj razširjene božične pesmi „Stille Nacht", Sveta noč

Za posladek nas je Oktet Deseti brat presnetil na tri različne načine. Najbolj prisrčen je bil prvi: ko se je Oktet pomešal med poslušalce in skupaj z njimi pel „Pozimi pa rožice ne cveto". Mnogo naših starejših je vneto pelo s solzami v očeh, spominjajoč se vsak na svoj lastni rodni kraj, kjer jim je potekalo otroško in mladostno življenje. Drugo presenečenje je bilo lepo zapet komad v kasteljanščini. Z njim so se hoteli tudi zahvaliti številni neslovenski publiki. Kot zadnjo točko so povabili štiri člane bariloškega Kvarteta Lipa (Martin Bajda, Janez Rode, Janez Mežnar, ter Andrej Duh), da so skupaj zapeli nam vsem znano Žabe. Lep glasbeni večer je s to pesmijo dokončal. Omeniti hočem tudi, da je Slovenka, ki je potovala z Oktetom, pestro in vživeto predstavila Oktet in skladbe, ki so jih zapeli. Slovensko planinsko društvo v Bariločah je bilo organiziralo tudi Plečnikovo razstavo v „Sala Chonek" bariloškega muzeja, na kateri otvoritvi, 3. januarja, je Oktet Deseti brat pel tri komade, prav tako kot dan preje (2. januarja) na odprtju razstave „Pinceladas Argentino-Eslovenas" Cecilije Grbec, Karle Skvarča in Irene Žužek v SCUM-u.

Buren aplavz je zbrana publika poklonila v zahvalo Oktetu Deseti brat za prelep glasbeni večer. Zahvala gre tudi organizatorjem, Kvartetu Lipa, ki so seprejeli „glasbene brate" medse.

Andrej Jan

OBISK OKTETA DESETI BRAT V SLOVENSKO VAS

V Slovenski vasi smo imeli v nedeljo 5. januarja čast, da nas je obiskal priznani slovenski oktet „Deseti brat" pod umetniškim vodstvom Jožeta Koresa.

Najprej je oktet pel med sv. mašo v cerkvi Marije Kraljice ob 9. zjutraj, nato smo se pa vsi preselili v dvorano Hladnikovega doma, kjer se je vršil koncert. Spored pesmi je bil sledeč: Po jezeru (M. Vihar), Slovensko dekle (J. Aljaž), Mlatiči (K. Mašek), Teharska legija (A. Kranjc), Pesem od rojstva (L. Kramoljc), Potrkan ples (priredil J. Pavčič), Je pa davi slamca pala (priredil M. Bajuk), Svarilo (priredil M. Bajuk), Bleda luna (priredil M. Bajuk), Goreči ogenj (priredil M. Bajuk), Prečudna je nocojšnja noč (priredil J. Kores), Glej zvezdice božje (J. Močnik), So spali pastirji (J. Močnik), Blešče se zvezdice nocoj (neznanega avtorja).

Z velikim veseljem in pozornostjo je publika sledila petju umetnikov. Vedno je lepo in ganljivo, kadar se pod streho našega doma zasliši slovenska pesem, še posebno pa, kadar je petje tako kvalitetno tehnično obdelano, pa prav tako z vso dušo podano.

Tako smo poslušalci pozorno sledili poteku v izvedbi teh osmih mož s svojim jasnim in nasmejanim petjem. Skupina nam je zopet odprla oči (ali moram reči „ušesa"?) lepoti slovenske pesmi in tako v tem dopoldnevu resnično prinesla „košček Slovenije" v našo dvorano.

Po določenem programu je sledila zahvala in podaritev spominčkov Društva Slovenska vas oktetu in od okteta Društvu. Nato so nas pa pevci presenetili tudi z argentinsko skladbo (ganljivo podano in z velikim spoštovanjem ritmike argentinske folklore, pri čemer ima še posebno zaslugo vodja skupine) nato so pa predstavo končali z zadnjo narodno pesmijo in povabili k petju vse navzoče, ki so se z veseljem pridružili nastopajočim.

Po koncertu je bil čas za prijeten pogovor med vaščani in člani okteta, seveda pa za iskrene čestitke in zahvale.

Nato smo še skupaj uživali „asado", katerega je oktet zopet razveselil s svojim petjem, Lanuščani so se pa tudi tedaj znova z navdušenjem pridružili.

Vsi prisotni se prisrčno zahvaljujemo oktetu, njenemu vodju in napovedovalki za njihov obisk v našo vas, za prijateljsko vzdušje in prijaznost in ker so nam v tem dopoldnevu s slovensko pesmijo olepšali trenutek našega življenja.

M.S.

OTROŠKI ZBOR ZEDINJENE SLOVENIJE

Slavje pete obletnice

Ko se je dan nagibal k zatonu in so se na nebu lepe poletne noči prižigale prve zvezde, je bilo vse polno živ-žava in veselja v Slomškovem domu. To je bilo v torek, 17. decembra. V Kalanovi - pevski sobi so se pevčki Slovenskega otroškega zbora Zedinjene Slovenije pripravljali na zaključni koncert. Družinski člani in ostali gostje pa so napolnili gostinski prostor, preurejen za nastop ter okrašen z motivi in božičnim drevescem (Marcelo Brula). Vse je bilo dano, prijetno vzdušje je napolnilo prostor.

Ob vstopu zbora je zadonel močan aplavz, kar je mlade pevce navdušilo. Pod spretno taktirko zborovodje Marte Selan Brula, ki je tudi napovedovala program večera, so se nam predstavili s sledečimi skladbami: Arroz con leche - Tengo una muñeca (arg.); Dos palomitas (prir. O. Bareilles), Aleluya (Catena); Huachi torito (arg.); Poj, da slišal boš (kanon); Klipe klope (kanon - Slavko Mihelčič); Čuk se je oženil (slov. ljudska - Slavko Mihelčič) in Oj gora ta banerina (rezijanska - priredil SOZ).

Petje in prisrčnost nastopajočih je občinstvo nagradilo z močnim aplavzom ter privabilo ponovitev kanona Klipe klope.

Ob sklepu programa je v imenu staršev spregovorila lic. Helena Loboda Oblak in orisala delovanje zbora s prisrčno zahvalo in priznanjem za zborovodjo Marto Selan Brula in prof. Andrejko Selan Vombergar za spremljavo. Sledilo je slovo odhajajočih pevcev, saj so se jim iztekla otroška leta: Andrejka Loboda, Sonja Modic, Ivan Malovrh ter Kristjan Radoš. Prejeli so spominske diplome. Prav tako tudi Lucijana Cukjati, ki odhaja v Slovenijo.V imenu odhajajočih sta se z zahvalo poslovila Andrejka Loboda in Ivan Malovrh.

V imenu osrednjega društva Zedinjena Slovenija in Slomškovega doma je zboru ob 5. obletnici čestitala prof. Neda Vesel Dolenc, jim želela nadaljnjih uspehov ter novih podvigov in se poslovila: „Nasvidenje prihodnje leto, tu v Slomškovem domu." Vsem navzočim je še voščila doživete božične praznike.

Na vrtu doma je ob pogrnjenih mizah sledil prigrizek, ki ga je pripravil odbor mamic pod vodstvom Metke Trpin Zafra.

Ob sklepu skromnega poročila naj navedemo še sestavo zbora: Nace Bedoyan, Klavdija Belič, Nevenka Belič, Štefi Bokalič, Lucijana Cukjati, Marjana Fantini, Milan Godec, Marjana Grilj, Tomaž Grilj, Tatjana Groznik, Andrej Kržišnik, Barbara Kržišnik, Cecilija Kržišnik, Natalija Kržišnik, Andrejka Loboda, Damjan Loboda, Viki Loboda, Zofija Loboda, Ivan Malovrh, Sonja Modic, Gabrijela Oblak, Lucijana Oblak, Marjanka Oblak, Pavel Oblak, Kristjan Radoš, Damjan Re, Niko Selan, Cintija Seljak, Lucijana Seljak, Ivo Smrdelj, Ljudmila Smrdelj, Saši Smrdelj, Anika Urbančič, Cecilija Urbančič, Uršula Urbančič, Andrej Vombergar in Pavel Zafra.

N.V.

Tone Šušteršič je praznoval 85-letnico

Kdo bi si mislil, da bo ta razgibani „mladenič", ki se često oglaša v našem listu s svojimi prispevki in poročili iz Rožmanovega doma, dočakal tako lepo višino svojega življenja.

Rodil se je 4. januarja 1918 v prelepi Trnovski fari, na Krakovskem nasipu v Ljubljani. Šolal se je na Grabnu, srednjo šolo je pa dokončal na Prulah. Njegova mladost ni bila brez vplivov organizacij fantovskega odseka in delavske ZMKD. Rastel je v številni in zavedni družini, kjer je poleg branja rad igral na citre, violino in pozneje na klarinet. Dovršil je tudi enoletno šolo Delavske zbornice, nato pa štiriletno banovinsko šolo za izdelovanje glasbil. Sodeloval je pri pevskem zboru mesta Ljubljana in pri godbi Vič-Glince.

Ob ustanovitvi domobranstva je bil pritegnjen k domobranski godbi, kjer je ostal do konca. Iz begunskega taborišča v Lienzu na Tirolskem se je z materjo umaknil v Italijo, v taborišče Riccione. Za nekaj let se je zaposlil v Gorici, kjer je dokončal slovensko učiteljišče.

Leta 1948 se je z nekaterimi člani družine naselil v Argentini. Kmalu se je včlanil v zbor Gallus. Sodeloval je pri Taboru in pri Gibanju za slovensko državo in pisal v večino naših časopisov. Več let je bil zaposlen v tovarni, dokler ni odprl lastne trgovine. Ob upokojitvi se je iz Hurlinghama preselil v Rožmanov dom, kjer si je našel življenjsko družico v osebi blage Nerine. Živahno je deloval pri življenju te naše pomembne postojanke. Že nekaj mesecev pa mu zdravje dela težave. Potreboval je zdravstveno pomoč, nakar se je pred svojo 85-letnico zopet vrnil v Rožmanov dom na okrevanje.

Vsi, ki ga poznamo in cenimo njegovo delo, mu ob jubileju čestitamo in želimo čim prejšnjega ozdravljenja. Tem željam se pridružuje tudi Svobodna Slovenija, katere zvest dopisnik je že mnoga leta!

CARAPACHAY

Lepo petje dušo greje!

In res, naše duše so bile zelo tople, ne zaradi vročine, pač pa zaradi obiska okteta „Deseti brat" in ubranega petja. Člani in prijatelji karapačajskega Doma smo nestrpno čakali ta obisk. Končno je le prišel zaželeni večer sobote, 4. januarja. In prišli so naši prijatelji, pevci z umetniškim vodjem na čelu, Jožetom Koresom. Nam je še posebno znan kot vodja Ribniškega okteta, ki nas je obiskal pred nekaj leti. Prijazne goste je ob nabito polni dvorani pozdravil predsednik Doma Franci Žnidar in izrazil dobrodošlico ter hvaležnost za njihov obisk, obenem pa veselje, ki so ga naredili nam vsem. Pozdravil je tudi posebne goste s Koroške: dr. Zdravka Inzka in Bernardo Fink.

Irena Ortar (žena basista) je pričela program z napovedovanjem pesmi. Začeli so s skladbo „Po jezeru", Miroslava Vilharja. Podali so še Kernjakovo „Juhe, pojdamo v Škofce", Mašekovo „Mlatiči", „Teharsko legijo", „Potrkan ples" in še nekaj drugih. Po vsaki pesmi so bili nagrajeni z burnim ploskanjem, saj se je čutilo, da pojejo z občutkom in ponosom in prišlo nam je do srca. Sledil je odmor, med katerim so prisotni lahko nabavili njihove plošče in kasete, ki so bile takoj razprodane.

Drugi del programa je bil posvečen Marku Bajuku. Med drugimi so zapeli „Je pa davi slanca pala" in „Goreči ogenj". Zadnji del je pa bil posvečen božični glasbi. Mogočno, ganljivo so zapeli Gallusovo „O magnum mysterium", „Glej zvezdice božje" in „Prečudna je nocojšnja noč", zadnjo v priredbi Jožeta Koresa. Zopet ploskanje, ki ga ni bilo konca, ljudje so bili zadovoljni in prevzeti ob lepem in kvalitetnem petju... V zahvalo sta mu Mikaela Resnik in Andrej Klemen podarila lep pušeljc in zgoščenko argentinskih folklornih pesmi. Mi smo pa v dar ter za spomin dobili lepo fotografijo in čudovite knjige. Navzoči so si želeli še več lepega petja, kar so z dobrim ploskanjem tudi dosegli. Zadnjo (Pozimi pa rožice ne cveto) smo kar vsi skupaj zapeli, saj so šli oktetovci dol z odra ter prepevali kar med občinstvom.

Naj povem, da je oktet Deseti brat zelo znan na slovenski glasbeni sceni in sodi med najkvalitetnejše tovrstne sestave v Sloveniji (kar smo lahko v živo spoznali). Deluje od leta 1980; od 1997 naprej pod umetniškim vodstvom Jožeta Koresa, opernega pevca in pevskega pedagoga. Oktet je gostoval po Evropi, ZDA in Avstraliji, sodelovali so na mednarodnih in državnih tekmovanjih ter izdali šest kaset in štiri zgoščenke. Pred nastopom v našem domu so imeli koncerte v Mendozi in Bariločah, kjer so

Nad. na 6. str.

NOVICE IZ SLOVENIJE

PRVI OTROK V LETU

Prvi otrok v letu 2003 se je rodil v Ljubljani. Le minuto po polnoči je na svet privekal 3440 gramov težak fantek. Štirinajst minut čez polnoč se je tudi v kranjski porodnišnici rodil fantek, še dve minuti kasneje pa je bilo otroški jok slišati še v postojnski porodnišnici, kjer se je prav tako rodil deček. Zadnji otrok v starem letu pa je privekal na svet v Novem mestu - ob 23.45 se je tam rodila deklica.

NAJGLOBLJE V SLOVENIJI

Jamarska odprava je pri zadnjem podvigu v najglobljem slovenskem breznu Čehi 2 dosegla nov slovenski globinski rekord: 1533 metrov. Ta dosežek je brezno Čehi 2 prestavil s 13. na šesto mesto svetovne globinske lestvice, do svetovnega rekorda pa manjka le 177 metrov.

OČETOVSKI DOPUST

Z novim letom so začele veljati nekatere novosti zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, med drugim tudi pravica do očetovskega dopusta - s 1. januarjem 2003 so namreč očetje dobili pravico do 15 dni tovrstnega dopusta. Starši pa, ki svojih otrok ne bodo vključili v predšolsko vzgojo, uveljavljajo pravico do 20-odstotnega povišanja otroškega dodatka, leto 2003 pa prinaša tudi višji dodatek družinam s tremi ali več otroki.

ŠE ZADNJI NASLOV „OČETU NARODA"

Slovenka leta 2002 je soproga bivšega predsednika države Štefka Kučan. Izbrali so jo med 14 finalistkami letošnjega izbora, razglasili pa na tradicionalni prireditvi v ljubljanski Operi. Tokratni izbor, kot vselej v izvedbi revije Jana, je bil že 15. po vrsti. „Štefka Kučan, prva dama Slovenije, ki, čeprav tega naslova nikdar ni marala in je ves čas poudarjala, da skuša biti le dobra soproga svojemu možu, je morda tudi zato postavila zelo visoke standarde, kakšna mora biti ženska ob boku 'očeta naroda', je navedeno v obrazložitvi izbora.

PO SVETU

NAPENJANJE NITI: SE BO PRETRGALA?...

Dan potem, ko je Pjongjang odstopil od sporazuma o neširjenju jedrskega orožja, je severnokorejski veleposlanik v Pekingu Choe Jin Su sporočil, da je Severna Koreja odpravila še moratorij na poskuse balističnih raket. Poleg tega je severnokorejski diplomat Son Mun San na Dunaju napovedal, da bo jedrska centrala v Yongbyonu, ki je v osrčju krize glede severnokorejskega jedrskega programa, čez nekaj tednov znova v uporabi, ko bo začela proizvajati električno energijo. V Pjongjangu pa se je v podporo odločitvi o odstopu države od sporazuma o neširjenju jedrskega orožja zbralo več kot milijon ljudi, medtem ko je odločitev Pjongjanga v svetu naletela na kritike. Generalni sekretar ZN Kofi Annan je izrazil obžalovanje in pozval Severno Korejo, naj ponovno preuči svojo odločitev. EZ pa je izrazila zaskrbljenost in menila, da ta odločitev pomeni korak nazaj v prizadevanjih za prenehanje širitve jedrskega orožja.

Medtem so ZDA in Velika Britanija začele v Perzijski zaliv nameščati nove enote vojakov. Ameriški obrambni minister Donald Rumsfeld je v Washingtonu podpisal ukaz za odhod še 35.000 ameriških vojakov na območje Perzijskega zaliva, iz matičnega pristanišča Portsmouth na jugu Velike Britanije pa je proti Perzijskemu zalivu odplula največja letalonosilka britanske mornarice Ark Royal. Medtem so inšpektorji ZN za razorožitev Iraka nadaljevali z delom, pri čemer je ena od štirih skupin ostala pred deloma zaprtimi vrati. Direktor nekega farmacevtskega podjetja je pojasnil, da nekaterih skladišč ni mogoče odpreti, ker uslužbenci s ključi v soboto ne delajo.

SLOVENCI IN ŠPORT

REKORDI V PLAVANJU

Triindvajsetletni plavalec Emil Tahirovič je na evropskem prvenstvu v 25-metrskih bazenih v nemški Riesi postavil nov državni rekord. 50 m prsno je preplaval v 27,71 sekunde in za dobre štiri desetinke izboljšal osebni rekord, državni rekord Koprčana Matjaža Markiča, dosežen 29. novembra lani na Dunaju, pa za 21 stotink.

Anja Klinar je na mednarodnem plavalnem mitingu v hrvaški prestolnici postavila tri slovenske kadetske rekorde in sicer v 50, 100 in 200 kravl. Plavalka je že izpolnila normo za nastop na svetovnem prvenstvu v Barceloni leta 2003. V moški konkurenci je tudi tri kadetske državne rekorde postavil Jernej Godec na 50 m hrbtno, 100 m kravl in 100 m mešano.

Peter Mankoč pa je na mednarodnem mitingu v španskem San Sebastianu dosegel nov državni rekord na 100 m prosto.

SLOVENIJA MOJA DEŽELA

J. E. Krek in delavci

Krek je opravil pionirsko delo med slovenskimi katoliškimi delavci. V svojih „Črnih bukvah kmečkega stanu" (1895) je na koncu objavil še program delavskega, kmečkega in obrtnega stanu.

Prvo Katoliško delavsko društvo je bilo ustanovljeno l. 1892 na Mirnu pri Gorici, leto pozneje pa v Idriji, kjer je bil navzoč tudi Krek. Leta 1894 so na Krekovo pobudo ustanovili Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani, za njim pa Katoliško društvo za delavke. Leta 1896 je bil v Ljubljani shod delavskih stanov, leta 1897 pa je nastala Slovenska krščansko socialna delavska zveza, ki je postala osrednja kulturna organizacija Slovencev in je prirejala shode odborov krščanskih društev. Leta 1899 je bil shod delavcev vseh slovenskih pokrajin, ponovno pa je bili delo teh društev preverjeno na II. slovenskem katoliškem shodu.

V Idriji so krščanski delavci najprej sodelovali s socialističnimi demokrati, a Krek je leta 1905 na shodu v Polju predlagal, da sprejmejo resolucijo, po kateri ne morejo sodelovati s socialnimi demokrati, ki so si ti zastavili nalogo: Proč od Rima.

Krek je še poskušal s stavbnim društvom in omogočil delavcem samopreskrbo stanovanja, s katerimi so preskrbeli okrog 100 delavskih stanovanj.

Slovenska krščansko socialna zveza - SKSZ - je povezovala pododbore za vse slovenske pokrajine in je postala vedno bolj osrednja izobraževalna ustanova. Sprejela je obe krščanski univerzitetni društvi Danico na Dunaju in Zarjo v Gradcu, pa tudi Slovensko dijaško zvezo.

Posamezni pododbori so se začeli imenovati Prosvetna zveza. Izdelali so program dela po dekanijah in usmerjali dejavnost v najširše prosvetne okvire. ne samo socialno, ampak tudi prosvetno, knjižnice, kulturne prireditve, telovadbo in tečaje. Ob koncu je obsegala 476 društev s 30.786 člani,

Na Štajerskem jo je vodil Anton Korošec, sicer pa je bil duša njenega delovanja Krek. Na Kranjskem je teoretično prispeval h krščanskemu oblikovanju kulture filozof A. Ušeničnik.

PISALI SMO PRED 50 LETI

USPEH EKSPEDICIJE NA KONTINENTALNI LED

Med člani odprave na kontinentalni led sta bila naša rojaka Dinko Bertoncelj in Tonček Pangerc.

Dopisnik dr. Vojko Arko nam je poslal brzojavno poročilo, da je ekspedicija Cluba Andino Bariloche dosegla s sedmimi člani vrh Sv. Valentina dne 18. decembra 1952.

CANKAR V ČILSKEM LISTU

„El diario ilustrado", ki že 50 let izhaja v Santiagu de Chile, je objavil 14. decembra 1952 na prvi strani prelepo Cankarjevo črtico Skodelica kave, v španskem prvodu La taza del cafe.

Črtico spremlja štiristolpna ilustracija, ki pojasnjuje konec črtice.

GALLUSOV KONCERT BOŽIČNIH PESMI

v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji je zelo uspel. Zlasti zadnja pesem, Gruberjeva Sveta noč je zapustila napozaben vtis. Vsega skupaj je bilo 18 pesmi, 10 starejših - Riharjeve, Vavknove, Cvekove in Gruberjeva, in 8 novejših (3 Sattnerjeve in po ena Ačkova, Geržiničeva, Kimovčeva, Mavova inTomčeva.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

vabi ob svoji dvajsetletnici vse slovenske rojake na prijetno

DRUŽABNO PRIREDITEV

dne 25. januarja na Pristavi v Moronu.

Na sporedu: pozdrav J. Hladnika, nagovor glavnega urednika prelata dr. A. Odarja, Ljubki otroški prizori, Velik srečolov, Prijetna domača glasba, Nagradno žrebanje za naročnike, odlična postrežba.

Presenetil vas bo velik srečolov nad 400 lepih dobitkov

Srečke samo 1 peso, začetek prireditve ob 16. uri

Za šoloobvezno mladino vstop prost!

Svobodna Slovenija št. 3, 14. januarja 1953

ESLOVENIA, MI TIERRA

Los franceses en Eslovenia

No tardaron en notarse los cambios que introdujeron los franceses en el ámbito educativo. Como es de suponer, el idioma francés fue materia obligatoria. Redujeron el empleo del alemán y, lo que sí es importante, crearon una asignatura nueva: el idioma esloveno. Esta novedad encontró obstáculos al tratar de ingresar en la enseñanza media. No contaban con libros de texto apropiados. En la escuela elemental (primaria, básica) empezaron a usar libros de matemática y de lectura en idioma esloveno. En Kranjska (Carniola) empleaban en el trivium en forma casi exclusiva el idioma esloveno. Hasta ese entonces las ciencias naturales, por ejemplo, no se daban en esloveno. Sin embargo empleaban el esloveno en obstetricia en la escuela de medicina para los médicos y las parteras de Ljubljana. Por eso Valentin Vodnik puso todo su empeño en la redacción de los libros de textos y en encontrar los términos apropiados para temas escolares y científicos. Así surgieron algunas de sus obras: *Babištvo ali porodničarski vuk* (El libro de las parteras), *Pismenost ali gramatika za prve šole* (Grámatica para el primer ciclo), entre otras.

Además de estas reformas concernientes al lenguaje, cambiaron el sistema y lo asemejaron al francés. En Ljubljana comenzaron a funcionaron las escuelas centrales con cinco orientaciones: para médicos, cirujanos, ingenieros, abogados y teólogos. En estas escuelas había aproximadamente 300 alumnos. Los únicos que lograron concluir sus estudios fueron los teólogos, ya que las escuelas tuvieron una duración limitada a la permanencia de los franceses en Eslovenia.

En la reorganización del sistema educativo del año 1810 se determinó que la enseñanza en las escuelas elementales y en los primeros años de la secundaria debía impartirse en el idioma local, es decir, en esloveno.

De esta manera creció la importancia del idioma esloveno como instrumento de cultura. Los libros de textos eslovenos abrieron las puertas al idioma esloveno. Relegado en un comienzo al ámbito religioso y literario comenzó a cobrar importancia en la labor de los investigadores y en la de los científicos.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V Sloveniji se je rodila **Nika Zupančič**, hčerka Lojzeta in Tatjane Globočnik. V Slovenski vasi se je rodil **Nicolás Zupančič**, sin Lojzeta in Andree Ricci.

Presrečnim staršem iskreno čestitamo!

Poroka. V soboto 11. januarja sta se v slovenski cerkvi Marije Pomagaj poročila **Edvard Tušek** in **Lucija Vombergar**. Za priče so bili nevestini starši arh. Jure Vombergar in Meta Debeljak Vombergar ter ženinov brat in sestra Marjan Tušek ter Metka Tušek por. Hernandez. Poročal je Toni Qualizza.

Novoporočencema čestitamo in želimo obilo sreče!

Združeni ob Lipi sprave

Združeni ob Lipi sprave so na tiskovni konferenci predstavili svoj predlog preambule k ustavi, ki so ga lani že predložili državnemu zboru v sprejetje. Po predlaganem besedilu naj bi državni zbor še pred vstopom Slovenije v Evropsko zvezo izrekel vsem narodom in državam EZ ter Svetemu sedežu zahvalo za pomoč pri rojstvu in obstoju Republike Slovenije v zavesti, da sta sprava med prej sovražnimi evropskimi državami ter odstrtje železne zavese tista dejavnika, brez katerih ne bi bilo ne EZ, ne njene širitve in ne samostojne Slovenije, je na konferenci povedal predsednik Združenih ob Lipi sprave Stanislav Klep.

Z njim se želijo zoperstaviti predlagani preambuli k ustavi poslancev iz ZLSD, SNS, DeSUS in LDS.

Združenje opozarja, da je Slovenija v Srednji Evropi in da je v Evropi živela tako duhovno kot kulturno več kot poldrugo tisočletje, „dokler se med vojno in revolucijo ni od nje oddaljila", je poudaril Klep.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Antonio Mizerit** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar**

Glavni urednik: **Tine Debeljak ml.** / Za Društvo Zedinjena Slovenija: **Tone Mizerit** / V tej številki so sodelovali še: **Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Vera Podržaj, Marjana Pirc, Erika Poglajen, M. Sušnik, M. Vombergar, Marija Zupanc Urbančič, Andrej Jan, N. Vesel.**

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino $ 70, pri pošiljanju po pošti pa $ 95 *(za člane ZS poseben popust)*; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime *„Eslovenia Libre"*, v inozemstvu *(bančne čeke, ne osebne)* na ime *„Antonio Mizerit"*.

Oblikovanje in tisk: ***TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.*** */ Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail:* vilko@ciudad.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

Oddajam 2 stanovanja za 3/5 oseb v Villa Catedral - Bariloche. Informacije na Tel: (02944) 42-4978 / E-Mail: razingergrohar@ciudad.com.ar

Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. **02944-441814**. E-mail: **ilirska@bariloche.com.ar**

ILIRIA TUR — Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ADVOKATI

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844- mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
14. januarja 2003

1 EURO	230,66SIT
1 U$S dolar	218,78SIT

ZA SMEH

Kako se je končala tista zadeva s tvojim šefom, ki si ga tako nadrl?"

„Veš, moj šef je sedaj popolnoma drug človek."

„In ti ni zameril?"

„Ne. Jaz sem zamenjal službo."

ZARADI POČITNIC SVOBODNA SLOVENIJA TRI TEDNE NE BO IZŠLA. PRIHODNJA ŠTEVILKA (4.) IZIDE Z DATUMOM 13. FEBRUARJA.

MOŽNOSTI PLAČEVANJA

Članarino Zedinjene Slovenije in naročnino Svobodne Slovenije lahko poravnate:

V INOZEMSTVU:

- po pošti z **bančnim čekom** (prosimo, da ne pošiljate osebnih čekov) na ime Antonio Mizerit.

V ARGENTINI:

- **v društveni pisarni v Slovenski hiši** (v pesih, pataconih, lecopih ali čekih na ime Eslovenia Libre);
- **po poverjenikih**;
- **s poštno nakaznico (giro postal)** na ime Eslovenia Libre;
- **naložba v Banco de Galicia**:
  - po omrežjih Banelco ali Link;
  - po Internetu-Home Banking.

Za transference boste rabili naslednje podatke: Titular de la cuenta: Matias Cec; DNI: 25537990; CUIT: 23-25537990-9; número de caja de ahorro en pesos: 4899965-1/037-6; CBU (clave bancaria uniforme) 00700375-30004899965160. Ko naredite transferenco, prosim, sporočite nam po telefonu ali pošti.

Za vso podporo že vnaprej Bog povrni!

Uprava Svobodne Slovenije

Razstava o Jožetu Plečniku...

Nad. z 2. str.

potoval po Italiji in Fanciji, po svoji vrnitvi na Dunaj pa se je hitro osamosvojil.

V tem prvem razdobju je načrtal in postavil nekaj osebnih hiš, npr. znana hiša Zacherl v središču Dunaja, vodnjak sv. Karla Boromejskega in cerkev Sv. Duha v dunajskem predmestju Ottakring. S temi deli se je Plečnik že postavil ob bok sodobnim naprednim arhitektom. Leta 1911 je sprejel profesuro na Umetniški šoli v Pragi. Po ostvaritvi ljubljanske univerze (1921) je po povabilu arh. Ivana Vurnika sprejel mesto profesorja na arhitekturi. Istočasno je postal glavni prenovitelj gradu Hradčany v Češkoslovaški po želji predsednika republike Tomaža Masaryka. Tako je njegovo delo nihalo med Ljubljano in Prago do leta 1933-. V praškem gradu je Plečnik načrtoval parke, dvorišča, hodnike in notranjost. Tudi je zgradil veličastno cerkev Presevetega Srca Jezusovega v Pragi, istočasno pa si je zgradil skromno hišo v Trnovem pri Ljubljani, nadaljeval z Poslopjem duhovnih vaj, cerkev sv. Frančiška v Šiški, v Bogojini, ljubljanski štadion (1925-30), in Trgovsko zbonico. V Celju je izdelal Vzajemno posojilnico, Zavarovalnico v Ljubljani, cerkev sv. Antona v Beogradu, Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani (1936-41), cerkev sv. Mihaela na Barju, mrliške vežice na Žalah, Uršulinski zavod, in Tržnice (1940-44).

V teh delih se nam predstavlja kot moderen arhitekt z ekspresionističnimi detajli, ki so integrirani v formalni klasicizem v polni originalnosti.

V urbanizaciji, ki jo je izdelal za Ljubljano, se lahko omeni modelacija Vegove ulice, park Zvezda, (1927-40), ureditev Ljubljanice in Gradaščice z mostovi, Cojzova cesta in Šentjakobski trg, park Tivoli (1933) rimski zid, okolje cerkve sv. Jerneja v Šiški, Šance na ljubljanskem Gradu (1936).

Najbolj značilna njegova kartakteristika je poudarek na najbolj vidnih detajlih

Zamislil si je Ljubljano kot slovenske Atene, katere Akropola bi bil njen Grad. Uredil je severni del - Bežigrad - in še vrsto drugih del. Mnogo teh je ostalo samo v načrtu.

Zamislil si je tudi vrsto ornamentalnih del, pohištvo, cerkvene posodje in opremo, s pomočjo obrtnikov. Po vojski se je posvetil predvsem reciklaži cerkva, kapel in krstilnikov. Naj navedemo cerkev sv. Benedikta v Stranjah (1947), krstilnik v Mengšu, kapelo sv. Groba v Kamniku (1956) in Kransko gledališče (1953).

Med njegova najboljša dela v starosti so gotovo prenova dvorišča in cerkve v Križankah (1952-56) in paviljon na Brionih.

Plečnik je bil tudi član Masarykove akademije od leta 1925. Leta 1938 je postal eden prvih članov Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, leta 1939 je bil imenovan za častnega člana mesta Ljubljane, leta 1949 je dobil najvišjo, Prešernovo nagrado in tudi častno odlikovanje. Leta 1952 mu je ljubljanska univerza podelila častni doktorat, enako kot Tehniška visoka šola na Dunaju. Leta 1954 je postal člane Angleškega društva arhitektov

Jože Plečnik je umrl 7. januarja 1957 na svojem domu v Trnovem in je bil pokopan na Žalah.

Po svojih delih, po njih količini in različnosti je arhitekt Plečnik prištet med najbolj važne ustvarjalce 20. stoletja, in je brez dvoma eden največjih umetnikov svetovnega slovesa.

Spodaj: ***Zapornica na Ljubljanici.***
Spodaj desno: ***Uršulinska gimnazija***

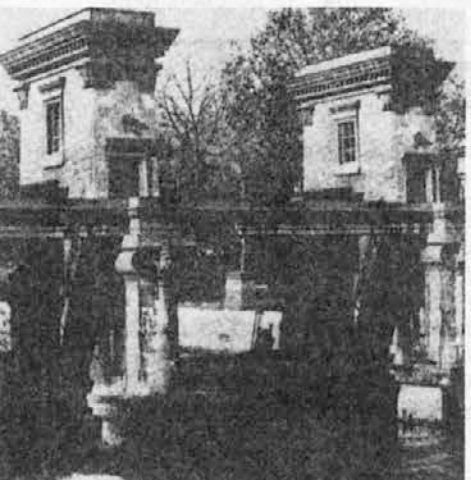

Zaposlitev v Sloveniji

PODJETNIK IZ SEVERNE PRIMORSKE PONUJA DELO:

strojnemu inženirju, strojnemu tehniku, elektrotehniku, ključavničarju in mizarju.

Letalska vozovnica bi se lahko plačala vnaprej in se nato odplačevala z delom.

Kogar ponudba zanima, naj se oglasi na e-mail:
drustvo.svs@guest.arnes.si

PREJELI SMO V OBJAVO

Poročilo o preiskavi knjigovodstva Sloge

V okrožnici izdani 20. septembra, ki je bila poslana vsem članom, je bilo objavljeno, da sta se odbora obeh ustanov (Zadruge in Mutuala) skupaj z upravo (gerencia) domenili s skupino „avditorjev" za sodelovanje pri analizi obeh bilanc, raziskavi knjigovodstva in pregleda celotne dokumentacije. Prav tako smo bili naprošeni s strani odbornikov za nasvete pri urejanju uprave, predvsem zaradi nepravilnosti, ki so bile ugotovljene in o katerih se je poročalo na občnih zborih Zadruge in Mutuala (26/04/2002, 24/05/2002 in 25/08/2002).

Ker smo pri našem delu naleteli na zelo veliko težav, smo pismeno predlagali odboroma razne spremembe, zbrane v 16 točkah. Šele po enem mesecu smo dosegli, da sta jih odbora sprejela. To je bilo 29/10/2002. Samo eden od odbornikov Mutuala, to je upravnik (gerente general), je bil proti. Tu navajamo samo nekaj glavnih točk:

Sedaj je treba ves denar upravljati preko banke. To pomeni, da se vsi dohodki deponirajo v bančni račun in se vsi stroški plačajo preko banke. Odborniki morajo biti na tekočem in odobriti vse izdatke. To je edini in najbolj enostaven način za pregled in kontrolo denarja. Iz knjigovodstva, ki ga je doslej vodila uprava, ne moremo jasno ugotoviti koliko denarja je res prišlo in pride v Slogo in kam je šel in gre. Po špansko smo predlagan način imenovali „transparencia de las operaciones".

Vsak teden mora upravnik natančno poročati odboroma o finančnem stanju Zadruge in Mutuala.

Skupina „avditorjev" mora imeti dostop do vse dokumentacije, ki jo potrebuje, da ugotovi realno stanje obeh ustanov.

Za hitrejšo in učinkovitejšo uvedbo vseh sprememb, smo predlagali dr. Martina Petkovška. Dosegli smo tudi brezplačno pomoč svetovalca, ki je ekonomist in knjigovodja, specialist v financah.

Ne glede na to, da sta odbora te predloge sprejela, še danes niso dokončno uvedeni. Glavni vzrok za ta neuspeh je upravnik (gerente general), ki ima vedno nove izgovore, da se stvari zapletajo in zavlačujejo. Očita skupini, da te spremembe samo povzročajo birokracijo, mi pa poudarjamo, da so nujne za prozornost.

Stanje ustanov je težko. Možnost vračanja denarja vlagateljem je v glavnem odvisna samo od vračanja denarja dolžnikov. Teh je sorazmerno zelo malo. 19 podjetij ali posameznikov dolguje okrog 80% vsega posojenega denarja. Samo dva sta dolžna okrog 4.500.000, glavni dolžnik več kot 2.000.000 in to brez garancije. Med dolžniki so tudi nečlani. Vlagateljev je več kot 500. Že samo iz teh skopih podatkov se lahko razbere, kako težka bodočnost je pred nami. Najlažje je metati krivdo na državo. Lahko pa povemo, da ima Sloga težave že dolgo: tri, štiri, pet in tudi več let, a so šele zdaj prišle na dan. Sam upravnik je pismeno priznal odboru, da je preveč z lahkoto odobril posojila, premalo preučil možnosti vračanja in bil prešibek pri dolžnikih v zaostanku.

Zato je glavna naloga avditorije pregled teh računov, da se ugotovi, koliko je resnično vsak dolžnik dolžan, kakšno garancijo ima njegov dolg, kdaj je bil denar posojen, kako je bil knjižen, ali je bilo posojilo pravilno odobreno, kdaj in kako bo vračal, itd. Glavna težava pri vsem našem delu je nezadostna dokumentacija, ki nam je bila na razpolago. Ker upravnik naši skupini nikoli ni bil osebno na razpolago, smo mu dne 4/12/2002 oddali poročilo o glavnih dolžnikih, z namenom, da odgovori na vse naše dvome ali morda napačne analize. Odgovoril nam je pismeno šele 30/12/02. Njegov odgovor je zelo pomanjkljiv.

Poleg tega dolguje Mutual visoko vsoto banki „Municipal de la Plata", zaradi kreditnih kartic (tarjetas de crédito). Samo v mesecu oktobru so obresti in stroški znašali več kot $ 15.000. Nujno je, da se najprej uredi ta dolg.

Kljub vsem težavam, zaprekam, pritiskom, živčni napetosti in utrujenosti nismo popustili. Še vedno vztrajamo s tem prostovoljnim delom, ker želimo, da pride resnica na dan. Naš glavni namen je, da se čim prej in čim več denarja vrne vlagateljem.

Skupina avditorjev

Lepo petje...

Nad. s 4. str.

bili zelo navdušeni nad njimi.

V oktetu Deseti brat prepevajo: Franjo Dolinar in Bojan Zelič (prvi tenor), Marjan Kraševec in Zdravko Škerjanec (drugi tenor), Metod Pečar in Rado Čuk (bariton) ter Milan Jurejevčič in Marjan Ortar (bas).

Po koncertu je bila na razpolago dobra hrana in mrzla pijača (kar je bilo zelo dobrodošlo med ljudstvom). Lepo pogrnjene mizice, rahel veter, dobro razpoloženje in prijetna družba je pripomoglo, da so se ljudje zadržali dolgo v noč, klepetali z našimi pevci in razvijali prijateljske vezi.

Ta večer bo za nas nepozaben, zato si želimo se več takih nastopov, še več takih obiskov, še več takega prisrčnega slovenskega petja, vse to nam pomaga, nas navdušuje in vzpodbuja k zavzetemu delu in ohranjanju, kar je našega... Splača se, občutek je enkraten, ko veš, da lahko razveseliš ljudi, ko vidiš, kako uživajo in se spominjajo na dom. In tega se ne da z ničemer nadomestiti.

Dragi pevci okteta Deseti brat, dragi prijatelji - hvala vam!

Marjana Pirc